

smlouva nájemní a zajištění bytu pro žalovaného nabylo podle §u 13 odst. 1 poslední věta shora uvedeného zákona působnosti. Tím padá jediný podle §u 503 č. 4 c. ř. s. žalobci uplatňovaný dovolací důvod a bylo o dovolání uznati, jak se stalo.

Čís. 6584.

Veřejná obchodní společnost není oprávněna domáhati se výmazu zástavního práva váznoucího na nemovitosti společníků.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1926, Rv II 297/26.)

Veřejná obchodní společnost Jan W. a syn domáhala se výmazu zástavního práva váznoucího na dvou třetinách nemovitosti, náležejících veřejným společníkům Františku W-ovi a Floře Sch-ové. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalovaná vznesla za sporu námitku nedostatku legitimace žalobkyně. Oba nižší soudy zabývaly se předem úvahami ve věci samé, dospěvše k názoru, že žalobní nárok není odůvodněn, a teprve pak uznaly také, že žalobkyni nedostává se legitimace k tomuto sporu. Správně však měly zaujati opačný postup, neboť, schází-li žalobkyni aktivní legitimace, odpadají veškeré úvahy o tom, zda žalobní nárok jest po věcné stránce odůvodněn čili nic. Poněvadž žalobkyně i v dovolání, v němž uplatňuje důvod vadnosti řízení a nesprávného právního posouzení (čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s.) brojí opětně proti názoru nižších soudů, že se jí nedostává legitimace k žalobě, dlužno se napřed zabývati touto otázkou. Též dovolací soud vychází z toho názoru, že žalující firma není pro tento spor legitimována. Žalobní žádost směřuje na uznání, že žalovaná banka jest povinna svoliti ku knihovnímu vkladu výmazu zástavního práva pro její pohledávku 100.000 Kč s příslušenstvím, vtěleného podle zástavní listiny ze dne 19. prosince 1923 na ideálních $\frac{2}{3}$ reality vložka čís. 152 pozemkové knihy v M., náležejících Františku W-ovi a Floře Sch-ové, a vydati listinu o výmazu buď žalující firmě nebo Františku W-ovi nebo Floře Sch-ové Z toho vysvítá a bylo také nesporno, že tovární budovy ve vl. čís. 152, ve kterých provozuje žalující firma svůj podnik, jsou knihovně připsány po jedné třetině podílu Františku W-ovi a Floře Sch-ové, kteří jsou veřejnými společníky firmy a do jedné třetiny Pavle Sch-ové. Soud první stolice vyslovil názor, že není proto firma, kteráž jest veřejnou společností, oprávněna k této žalobě, nýbrž že by mohli jen František W. a Flora Sch-ová žalovati pod svými jmény, třebaže jsou jejími společníky a třebaže snad firma, jak se tvrdilo, jest povinna sama opatřiti výmaznou listinu a výmaz knihovně provésti, ježto takové ujednání se týče jen vnitřního poměru firmy ke společníkům. Soud odvolací přisvědčil tomuto

názoru, dodav, že, byla-li žalující firma zmocněna majiteli nemovitosti k podání žaloby, měla žalobu podati také jen jako jejich zástupkyně, nikoli ve vlastním jméně. V dovolání se vytýká, že otázka legitimace byla nesprávně řešena nižšími soudy jen se stanoviska předpisů knihovního zákona, zda by žalující firma byla oprávněna ve vlastním jménu k podání žádosti o knihovní výmaz, a poukazuje se na to, že firma má bezprostřední právní zájem na opatření výmazného prohlášení, protože jest k tomu povinna vůči Františku W-ovi a Floře Sch-ové, jednak z výslovně převzatého závazku, jednak jako hlavní dlužnice, v jejíž prospěch na vlastnictví Františka W-a a Flory Sch-ové bylo zástavní právo vtěleno. Než tyto vývody dovolatelky nemohou ničeho změnit na správnosti názoru, že žalující firma nemá legitimace. Otázka, zda by mohla žalující firma sama podati knihovní žádost o výmaz, či zda by se případně překážce v tom směru mohla vyhnouti tím způsobem, že by žádost za ni mohl podati František W., jenž jest jediné k zastupování oprávněn jako veřejný společník, nemá významu pro posuzování žalobní legitimace v tomto sporu. Jest také úplně nezávažno, že dle doplněné žalobní prosby má žalovaná banka plniti buď žalující firmě, buď tomu nebo onomu majiteli hypotéky nebo po případě jen majitelům hypoteky s vyloučením žalující firmy. Jsou-li vlastníky dvou třetin nemovitosti, již se požadovaný výmaz zástavního práva týče, František W. a Flora Sch-ová a nikoli žalující firma, pak k žalobě na výmaz zástavního práva na těchto dvou třetinách nemovitosti a na vydání výmazné listiny jsou oprávněni jen ti majitelé nemovitosti a nikoli firma jako veřejná společnost. Veřejná obchodní společnost může podle čl. 111 obch. zák. pod svou firmou nabývatí práv, podstupovati závazky, nabývatí též vlastnictví a jiných věcných práv na pozemcích, u soudu žalovati neb býti žalována. Veřejná společnost není sice pro obor hmotného práva samostatnou osobou právníkou ani právním podmětem, byť měla své vlastní jmění, ale, může-li dle zákona pod svou firmou nabývatí práv a závazků, jest přece zákonem uznávanou hospodářskou jednotkou, takže pro obor procesního práva se jí přiznává způsobilost, by žalovala neb byla žalována, tedy byla stranou ve sporu, v němž se uplatňuje právo nabyté neb závazek podstoupený společníky firmy. Potud vystupuje tedy veřejná obchodní společnost na venek, jako by byla právníkou osobou, ježto společenské jmění tvoří zcela samostatnou část jmění společníků oddělenou fakticky i právně od jejich soukromého jmění (Staub-Pisko I. svazek str. 366 rozhodnutí čís. 4827 sb. n. s.). Podíly co do dvou třetin tovární budovy, na nichž jest vtěleno zástavní právo, jež má býti vymazáno, jest však soukromé jmění společníků Františka W-a a Flory Sch-ové a proto nemůže na výmaz žalovati firma jako veřejná obchodní společnost. Poznámka v dovolání, že by laik neznalý práva pocíťoval zamítnutí žaloby, jinak prý odůvodněné, pro pouhý formální nedostatek jako bezpráví, nemůže rozhodovati, nehledě k tomu, že ve sporu tomto byla žalující firma zastoupena právním zástupcem. Není-li zde aktivní legitimace ke sporu, není třeba řešiti spor po stránce věcné.